

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 166. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788934336/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

dre dybere forvildelser og fejl.]

På samme tid, som denne for mig vigtige begivenhed indtraf, hørte jeg en dag til min store forundring, at madam Wexschall skulle skilles fra sin mand, at hun alt var flyttet bort fra ham og taget til nogle venner, der boede flere mile fra byen. Nu begreb jeg, hvorfor jeg ikke længere kunne blive i hendes hus, da planen til dette skridt formodentligt alt dengang var besluttet. At noget sådant foresød, derom havde jeg ikke haft fjerneste anelse. Jeg hørte studsende på alt, hvad herom blev berettet. Dunkelt anede jeg nu, hvad der stod i forbindelse dermed, og det smertede mig dybt for hendes skyld; thi at dette ikke ville føre til hendes lykke, det følte jeg mig overbevist om. En lidenskab havde grebet hende for den mand, jeg alt længe havde gennemskuet, og som jeg fandt ikke var hende værdig. Sørgeligt er det i de unge år at gøre et fejlgreb, men bitrere i de ældre; og at hun i tiden ville komme til at smage denne bitterhed i al sin kraft, vidste jeg var uundgåeligt. Da hun hele sommeren blev på landet, så jeg hende ikke. Hun havde hidtil været i stor yndest hos publikum, ja, man havde set op til hende som til et ideal. Man havde beundret hendes holdning lige overfor en mand, som alle var enige om stod under hende. Man hørte ofte folk sige: »Det er skade, at hun har den mand! Bare hun ikke havde den mand!« Da nu rygter udbredte sig, at hun ville skilles fra samme mand, vendte det hele sig om. Man anklagede hende hårdt og ubarmhjertigt, og publikum – og hvad der var værre – ikke få af hendes venner svigtede hende i et øjeblik, hvor hun netop trængte mere end nogensinde til begge. Og da Nielsen kort efter også skilte sig fra sin kone, vakte dette en sådan forargelse, at den yndest, hun hidtil havde stået i, var som blæst bort; og man viste sig kold og skånselløs imod hende, da hun atter betrådte scenen. Denne stemning forøgedes, da hun tre år efter giftede sig med Nielsen, og flere år hængik, inden hun atter indtog sin gamle plads i publikums gunst.

Jeg henlevede denne sommer stille hos fru Gyllembourg og glædede mig fra morgenstunden af til, at Heiberg skulle komme og spise til middag med os. Det usigeligt behagelige, livlige og interessante i Heibergs omgang, som enhver, der har kendt ham nøjere, har følt, virkede velgørende på mig. At kede sig i hans selskab var en umulighed. Hans ungdommelige, livsglade, ja næ-

sten barnlige sind i forening med hans vid, kløgt og fine, ridderlige tone havde en tillokkelse for alle, der stod ham nær. Dag for dag vandt disse egenskaber en sådan tiltrækning for mig, at hans omgang efterhånden forekom mig uundværlig. I det stille hus fik jeg min første egentlige litterære dannelse. Heiberg læste ofte højt om aftenen af forskellige digtere, hvis tilværelse hidtil havde været mig ubekendt. Og jeg var en opmærksom og taknemmelig tilhører, der havde en brændende tørst efter at kende alt, og da jeg til dato så godt som intet kendte, så var alt nyt og belærende for mig. Disse tidligste afrener i selskab med ham, hans moder og deres venner tænker jeg endnu på med inderlig glæde.

Det meste af dagen var jeg forøvrigt overladt til mig selv, og her lærte jeg, hvor tiltalende ensomheden kan være. Her fik jeg smag for denne stille trækken sig tilbage i sig selv, hvor vore tanker fødes, modnes og befastes. Efter at jeg her fik begreb om, hvor velgørende ensomheden kan være, blev denne mig en nødvendighed mit øvrige liv, og jeg er måske stundom gået for vidt i nydelsen af den. Af og til gjorde dog min ungdommelige natur sig gældende, og der overfaldt mig da rigtignok en utålmodig higen efter en friere tumlen, en raskere bevægelse, end dette stille hjem frembød, uden at jeg ret vidste, hvori dette skulle bestå. Men min omgangskreds, der stod så højt over mig, erstattede mig da hine savn, og jeg blev efterhånden igen mere mig selv, som jeg var i min barndom, hvor trangen til at omgås mennesker, der stod over mig, var så levende.

Fru Gyllembourg havde en plejesøn, dengang omtrent 15 år gammel, en søn af hendes fætter, grosserer Buntzen, en livlig, smuk og opvakt dreng. Denne dreng havde kastet sin særdeles godhed på mig og ytrede ofte i barnagtig alvor til fru Gyllembourg, at når han ret var flittig og ilede med at blive student, da så han intet til hinder for, at jeg kunne blive hans kone. Når hun da foreholdt ham ganske godmodigt, at jeg jo var ældre end han, og at sligt var børnestreger, da udbrød han heftig: »Hvad gør det? Hvor mange er ikke gift med en kone, som er ældre end de selv, og Hanne er jo kun 3 år ældre end jeg.« Denne barnagtige følelse hos den livlige dreng udviklede en heftig skinsyge over den opmærksomhed, som Heiberg lagde for dagen imod mig. Han forhindrede så meget som det stod i hans magt, at vi nogensinde var